

מסורת הש"ס

(א) ע"ז לה, (ב) לקמן לו, (ג) עירובין קי, פסחים פה, (ד) ג'עלי יח, (ה) ג'לקמן קד, עירובין קי, פסחים טז; סה, פילה יח, כ"ב, חולין קנב; וזחסי לה, (ו) לקמן כא, (ז) שמות כז, (ח) ג'אמור פרשה יג, (ט) ג'נפכרין ה"ח, (י) ונעי' חוס' מנחות ז; ד"ה ושמעין, (י) ג'ס איתא עולה ועי' נכשי" שם ד"ה הכי גרסין, (י) ונעי' מוספות לקמן ע, ד"ה הענין, (ט) ונעי"ע חוס' קידושין לו, ד"ה והרי שנת,

תורה אור השלם

- לא תבצר אש בכל מושבותיכם ביום השקבת;

שמות לה ג
2 הנה לאש נתן לאכלה את שני קצותיו אכלה האש ותוכו נחר והיצלח למלאכה;
חזקוני טו ד
3 ותפול יושב בית החרף בחרש החששני ואת האח לפקדו מבצרת;

ימיהו לו כב

הגהות הב"ח

(א) גב' ר' חילא אמר עד שיסתם העץ ממלאכת;

גליון הש"ס

נב" אכל אתה מבציר במדות בית המוקד, עי' דומא דף טו ע"ב חוס' ד"ה ואמת: שם אמר ר' פפא הלכך בענין רוב עביה חולין דף ט ע"ב וכעין זה סוטה דף מ ע"א וחולין דף סה ע"א;

מוסף רש"י

כן דרוסאי. לפטים היה וואכל כל דבר המנוגל קמ (ע"ז דח), בני חבורה, הנמני על הספס, ורזיון הן, דכל הטופקים קדשים וזריס ומכמים, הלכך לא מתמי (שד"בין קב) א"ו: שיש רבים ומורים זה את זה (פסחים פח), ובהננים ורזיון הן, בקולין הן ככל, דמתב כהן (דברים לג) ויזי משפטין לטקב (לפון ע"ד) א"ו: דדיין שנמס לעצרה נידוע שלמזוה הלכת קודש (שד"בין טס),

מוסף תוספות

א. ור' אליעזר מחמיר, חוס' הא"ש, ב. ור' אליעזר מיקל דדי בקרימת פניה דלגבי האור, חוס' הא"ש, ג. דבעש כבר לחמו של מובח שמתוך שהן לחמו של מובח הרי הן כקרבן היום ודחו מבמועדו אפי' בשבת, חוס' פסחים פג: ד. ומיהו אפי' ללישנא קמא לא שרי אפילו בכשרים אלא שרי במשלה בהן את האור, חוס' יומא מז, ה. דלאו תמיד, חוס' פסחים פג: ו. שבת היא לה' בכל מושבותיכם, חוס' קידושין ב.

ובגבולין. כריך להצביר מדורתן מצעוד יוס כדי שתאחזו האש כרובו: ר' יהודה אומר. אם היתה מדורת פחמין אין כריך להאחזי בהן האור אלא כל שהוא והיא דולקת והולכת דאין דרכה להיות כזה והולכת וא"ל לחמת בהן: גב' בן דרוסאי. לפטים היה ומצשל צישולו שליש: איסמר נמי. דמאכל בן דרוסאי חשוב צישול: כל שהוא. מצושל ביד ישראל כמאכל בן דרוסאי שוב אין בגמרו משום צישולי נכרים: גרופ. מן הגחלים צמגריפה שקורין וודילי: קטום. מפזרים אפר מלמעלה כדי להפיג חומו שלא יוסף הגל בשבת וזה תצטיל שהוא כמאכל בן דרוסאי לא חישיי' אם מתצשל והלך בשבת: דגבי סנור. שהכרות נדבקים בדופני התנור קציב הילכך מציעא ליה הי קרי תחתון הכן פנים דגבי דופני התנור או פנים הפונים למטה לחלל התנור לזד האור: מדופקים צננור. וחומרם היא דפנים שכלפי האור ממערין לקרוס: הסס מנסת. ואם פותח פי התנור עי"ל ציה זיקא וקסי ליה: הכא לא מנסת. דכתיב (שמות יב) על ראשו ועל קרצו ואי מגלי ליה לא קסי ליה זיקא הלכך אי לא דרזיון הן אסור: אצרים ופדרים הוא דאסא. להמיר את הקטירין כל הלילה האל מדורת בית המוקד שאינה לורך גצוה אלא לורך כהנים לא הותרה. וסמוך לחשיכה היינו טעמא דלא גזור משום דכהנים וזיוין הס שכולס היו צני מורה וחרדים ונזכרים ולא אמו לחמיו משתמשך: כל אחד ואחד. כל עץ ועץ ולא תימא כיון שאחזה כרוב מנין העניס: ושמואל אמר. כדי שלא כריך לומר הבא עשים דקים וניח תחתיהן להצביר את אלו: פני ר' חייא. צפ' צמה מדליקין לגצי מנורה להעלות נר תמיד^י שתהא שלהבת עולה מאליה אלמא צבי האי גוונא הויא הדלקה משום ר"י הלוי. וקסה לי חדא דרמי צר חמא קמני לה הסס ועוד דלאו מתניתא היא אלא הוא אומר לה צפירוש דמתני' אחריתי. ושאר צבותינו תנו לה לענין מדורה ואני מנאמי אותה צת"כ^י לגצי מנורה: עץ יחיד. כעין לוק"ש שלנו: רוב עצינ. שיכנס האור בתוך עציו עד רובו: רוב היקפו. מצחוך: כסנאי. רוב עציו או רוב היקפו: שישחם. רוב עציו: צ' לרדיו. רוב היקפו: וזר לרצה. דשוב הולך ודולק: שני קצותיו אכלה האש. צידוע שתוכו נחר והלכה לחה שלו ונעשה יבש: נחר. פסקה לחה שלה ויבש כמו נחר גרוני (תהלים טט) וכן חרה מני חורב (איוב ז) והאח.

בשריפת יהויקים המגילה כתיב: אחוונא. ערצה: צאחוס. כל העצים נדלקין זה מזה הקטן מדליק הגדול: אין לריבין רוב. להצית את האור כרובן מע"ש אלא מאחזי בהן אור מצעוד יוס לפי שאין כבין והולכים אלא דולקים והולכים: לריבים רוב. לפי שאין שלהבת יכול ליכנס צנייהס: גרעינין. של תמרה אם עשה מהס מדורה לכשיצשו אין לריבין רוב: נתנן צחוסלות. כלס שעושין מלולצין ונתנן הכלי מלא צמדורה לריבין רוב לפי שצבורין יחד ואין השלהבת יכולה להכנס בהן: קנים מצדן. לכאן ולכאן ואחת מהן היוצאת לא תמלא את חצרתה לצברה הלכך כי לא אגדן לריכי רוב אצל אגדן לא מצדן ואין לריבין רוב וכן גרעינין: רב

הפתילה שורפת כרובא: עך שישחת במלאכת האומן. אכל למ"ד משתאחז האור משני דלדין אינו נשחת כהכי ממלאכת האומן ואע"ג דכתיב את שני קצותיו אכלה האש היצלה למלאכה היינו גבי עץ הגפן אצל שאר עצים אין נשחתין כ"כ צמהרה ממלאכת האומן:

וע"ק והא צמושצותיכס אצטריר לשריפת צת כהן דלא דחיא שבת כדדרשי' פ"ק דיצמות (דף ו: וסס) ופרק אחד דיני ממונות (פנהרין לה: נאמר כאן צמושצותיכס כ' אף מושצות האמור כאן כו' וי"ל דהכא מכס דריש מדכתי' מושצותיכס ולא כתיב^י מושצות והא דדרשי' בפ"ק דקדושין (דף לו, וסס) מושצות דכתב רחמנא גבי שבת ל"ל וקאמר דסד"א הואיל וצענין מועדות כתיב תצעי קדוש צ"ד כמועדות קמ"ל לא מלא תבערו אש בכל מושצותיכס דריש כדפירש הקונטרס דההוא לא כתיבא צענין דמועדות ואצטריר לה נמי כדדריש הכא אלא מושצותיכס דכתי' צאמור (ויקרא כג)^י דההוא כתיב צעניא דמועדותי': כד"י שתהא ש"רהבת עולה מא"י"יה. אלמא צמקוס שהקפיד הכתוב שלא יצבה סגי שתהא שלהבת עולה מאליה ואין לררץ שתהא

הפתילה שורפת כרובא: עך שישחת במלאכת האומן. אכל למ"ד משתאחז האור משני דלדין אינו נשחת כהכי ממלאכת האומן ואע"ג דכתיב את שני קצותיו אכלה האש היצלה למלאכה היינו גבי עץ הגפן אצל שאר עצים אין נשחתין כ"כ צמהרה ממלאכת האומן:

הדרן עלך יציאות השבת

יציאות השבת פרק ראשון שבת

ב. איבעיא

א"הו תחתון האיך דגבי תנור. ולפ"ה דפי' דלגבי האור ממחר לקרוס ומיציעא ליה אם תחתון דקאמר ר' אליעזר דגבי תנור והא דקאמרי רבנן עד שיקרמו פניה אחת מפניה ואפילו בעליון סגי^א ואם תחתון דקאמר ר"א היאך דגבי האור אם כן הא דקאמרי רבנן עד שיקרמו פניה היינו כל פניה^ב תא שמע ר' אליעזר כו' ופושט דר"א לחומר' ומיהו צירושלמיט) משמע דלהקל צא דקאמר הסס ומודה ר"א צלחס הפנים שאין קרוי לחס עד שיקרמו פניו צתנור משמע דהכא סגי בקרימה כל דהו אצל צלחס הפנים צענין קרימה מעליא. ריב"א"י:

למשירי אברים ופדרים. וא"ת אי אצרים ופדרים דחול כדפ"ה הא אמר צפרק צנמה מדליקין] (דף כד: כד:) עולת שבת שצתו ולא עולת חול צצבת ואי אצרים ופדרים צצבת ואשמועינן מצבל מושצותיכס דאע"ג דמנאות כל הליל' ואפשר להקטירן צמוצאי שבת אפ"ה דחי שבת הא מעולת שבת נפק מדממעט עולת חול דהיינו ע"כ אצרים ופדרים דחול דשמיטה חזיק' עבר זמנו צצקיעת חחמה א"כ אצרים ופדרים צצבת קרצים צצבת וי"ל דחמי למשרי אצרים ופדרים דחול כשמשלה צהן האור מצעוד יוס^א והא דקאמר ולא עולת אצרים ופדרי' דחול צצבת היינו דוקא צצלה משלה צהן האור וכן הא דלמר צפרק טרף צקלפי' (יומא דף מז, וסס) אצרי^י חול שמתוודו עושה להן מערכה צפני ענמן וסודרן אפ"י צצבת ואפ"י לרצ' הונא דפליג הסס היינו דלמר דאין עושה להן מערכה צפני ענמן אצל ד"ה דסודרן על המערכה גדולה היינו כשמשלה צהן האור כדמוכת הסס והא דקאמר הסס לחד לישנא דדוקא צפסולין אי משלה צהן האור אין אי לא לא לאו משום דכשרים לא צענין משלה צהן האור אלא הי"ק דדוקא צפסוליס אצטריר לאשמעינן צמשלה צהן האור אצל ככשרים לא אצטריר לאשמעי"י וריצ"א מסתפק בשאר קרצנות^י כשמשלה צהן האור אם נעשו כלחמו של מוצח למשרינהו צצבת אי לאו דלילמא דוקא צתמיד מהני האי טעמא משום דסס תמיד דוחה צצבת וקסה דהתם מפיק ליה ציומא מצמועדו ואפ"י צצבת והכא מפיק ליה מצמושצותיכס ונראה דעיקר דרשא מצמושצותיכס והתם נקט צמועדו ואפ"י צצבת אגב דצעי למנקט צמועדו ואפ"י צצומאה

וע"ק והא צמושצותיכס אצטריר לשריפת צת כהן דלא דחיא שבת כדדרשי' פ"ק דיצמות (דף ו: וסס) ופרק אחד דיני ממונות (פנהרין לה: נאמר כאן צמושצותיכס כ' אף מושצות האמור כאן כו' וי"ל דהכא מכס דריש מדכתי' מושצותיכס ולא כתיב^י מושצות והא דדרשי' בפ"ק דקדושין (דף לו, וסס) מושצות דכתב רחמנא גבי שבת ל"ל וקאמר דסד"א הואיל וצענין מועדות כתיב תצעי קדוש צ"ד כמועדות קמ"ל לא מלא תבערו אש בכל מושצותיכס דריש כדפירש הקונטרס דההוא לא כתיבא צענין דמועדות ואצטריר לה נמי כדדריש הכא אלא מושצותיכס דכתי' צאמור (ויקרא כג)^י דההוא כתיב צעניא דמועדותי': כד"י שתהא ש"רהבת עולה מא"י"יה. אלמא צמקוס שהקפיד הכתוב שלא יצבה סגי שתהא שלהבת עולה מאליה ואין לררץ שתהא

עין מושפט נר מצוה

קנו א מיי פ"ג מהל' שבת הלכה יט טור ושר"ע אריח סי' רנה סעיף זא: צא: קנו ב מיי פ"ג מהלכות שבת הלכה טז טור שר"ע אריח סימן רנד סעיף צ:

קנו ג (מיי פיי"ג מהל' מ"א) טור ושר"ע יו"ד סי' קיג סעיף ח: קנב ד מיי פ"ג מהל' שבת הלכה יח סמג לאין סה טור שר"ע אריח סימן רנד סעיף ה:

קס ה ו מיי שם הלכה טו: קסב ז מיי שם הל' כ: קסב ח ט מיי שם הל' יט סמג שם טור שר"ע אריח סימן רנה סעיף ה:

לעני רש"י

והדיל"ג וידידיל"ג יצה. צוק"ש צוק"ש.

גרמ"צ.

רבינו חננאל

אסיקנא כמאכל בן דרוסאי וכל שהוא כמאכל בן דרוסאי מותר לשהותו ע"ג כירה אע"פ שאינה גרופה ולא קטומה. תחתון של פת. אוקימנא קרומת פנים המדובקים בתנור, וכיון שקרמו פניה מותר לשהותה. והכין מפששא בש' דלקמן בכירה (פ"ז). מושלשלין את הפסח לתנור עם חשכה. אוקימנא משום דבני חבורה ורזיון הן הא שאר בני אדם לא. ואי נדיא הוא מינתח הוא, כלומר אינו שלם אלא מנותח איברים, כיון דקשי ליה זיקא לא מגלי ליה, הלכך לא אתי לחתויה בתחלים, בין שריק התנור בין לא שריק התנור שרי. אברי דברחא, שריק שרי. לא שריק, רב יומיה מופתי אסר רוב אשי שרי, וקוייל כותיה. בשרא אגומרי אסיר אלא א"כ נצלה כל צרכן. קרא חייא בתנור, רבינא שרי, ומחזיון את האור במדורת בית המוקד, משום דכהנים ורזיון הם. וקרא לאיברים ופדרים הוא דאתא דכתיב לא תבערו אש בכל מושבותיכם, בכל מושבותיכם אינכם מבצעים אבל אתם מבצעים לאיברים ופדרים. ובגבולין כדי שיצית האור ברובו. רב אמר רוב כל עץ ועץ, ושמואל אמר כדי שאין צריכין להביא אחרים. תחתיהן כדי שידליקם. והלכתא כשמואל דחגי ר' חייא לסייעיה שתהא שלהבת עולה מאיליה ולא על ידי דבר אחר. עץ יחודי. אסיקנא בענין רוב עביו ורוב היקפו. ואת אחא לפניו מבערתי. רב אמר אחאנא. עי' פני ערבה.